

Handläggare	Godkänd av	
Anna Stenborg	cRO-UU Per Hulling	
Ersätter	Kurskod	Gäller från och med
Kursplan 2022-02535-2	FOLKRÄTT	2022-05-01

Grundkurs i folkrätt - för den civila delen av totalförsvaret

Bakgrund

Folkrättens regler ställer upp några av de juridiska utgångspunkter som totalförsvaret måste förhålla sig till och verka utifrån. Folkrättskompetens är därför avgörande för att identifiera vilka juridiska ramar som svenska myndigheter har att förhålla sig till. De bevakningsansvariga myndigheterna ska se till att personal inom deras verksamhetsområde får en tillfredställande utbildning och information om folkrättens regler i krig och under neutralitet.¹

MSB ska erbjuda de bevakningsansvariga myndigheterna grundläggande utbildning i folkrättens regler i krig och under neutralitet.² Utbildningen ska främst ge en allmän orientering samt fokusera på regler som har betydelse för alla bevakningsansvariga myndigheter. Respektive myndighet ansvarar därutöver för att inhämta kunskap om och utbilda personal i de regler som är av särskild betydelse för den myndighetens uppdrag.

Under lång tid har det civila försvaret innehållit befattningar för jurister med ett särskilt ansvar för folkrättsfrågor, framförallt vid länsstyrelserna. Utbildningsuppdraget för folkrättsliga rådgivare låg tidigare på Överstyrelsen för Civil Beredskap (ÖCB), från 2002 på Krisberedskapsmyndigheten (KBM) och från 2009 på MSB. MSB och Försvarshögskolan har arbetat om och vidareutvecklat utbildningen i folkrätt, och kursen ingår nu i ett bredare utbildningskoncept som innehåller kurser i totalförsvarslagstiftning och folkrätt.

Innehåll och upplägg i *Grundkurs i folkrätt* uppdateras kontinuerligt för att följa samhällets utveckling och förändrade behov, och från och med 2022 erbjuds kursen enligt föreliggande kursplan. Kursen genomförs av Försvarshögskolan på uppdrag av MSB.

Målgrupp

Grundkurs i folkrätt riktar sig i första hand till länsstyrelsens folkrättsliga rådgivare och i andra hand till jurister och nyckelpersoner vid de bevakningsansvariga myndigheterna med ansvar för eller uppgifter inom civilt

¹ 20 § totalförsvarets folkrättsförordning (1990:12)

² 20 § totalförsvarets folkrättsförordning (1990:12)

försvar som kräver kunskap om folkrättsliga regler och deras implementering i nationell rätt för höjd beredskap och krig.

Urval

MSB förbehåller sig rätten att i samråd med FHS göra ett urval bland de anmälda för att få en väl sammansatt grupp, om antalet sökande överskrider antalet platser. Vid eventuellt urval beaktas också till exempel jämställdhet, behovsbild samt geografisk spridning.

Syfte

Kursen syftar till att ge deltagarna möjlighet att utveckla grundläggande kunskaper om folkrättens regler i krig.

Ett ytterligare syfte är att öka deltagarnas förståelse för hur svensk rätt återspeglar Sveriges internationella folkrättsliga åtaganden, vilket bidrar till att vidareutvecklingen av och planeringen för det civila försvaret görs i enlighet med internationell rätt.

Lärandemål

Efter genomförd kurs förväntas deltagarna kunna:

1. identifiera folkrättens grundläggande regler för krig
2. ge exempel på nationell tillämpning och tolkning av folkrättsliga regler inom ramarna för det civila försvarets totalförsvarsplanering och uppgifter vid höjd beredskap.

Innehåll

Kursen tar bland annat upp följande områden:

1. grundläggande begrepp och definitioner för t.ex. väpnat angrepp, och väpnad konflikt
2. folkrättens olika delar; fredens folkrätt, krigets folkrätt och konfliktpreventionens folkrätt
3. krigets lagar; tillämpningsområde, historisk bakgrund och grundläggande principer
4. folkrättens regler om skyddade grupper, personalkategorier, skyddssymboler, civilförsvar samt skydd för kulturegendom och miljö
5. nationell tolkning och tillämpning i Sverige av den internationella humanitära rätten
6. nationell lagstiftning rörande civilt försvar som påverkas av folkrättens regler
7. kravet på bevakningsansvariga myndigheter att ha kunskap inom folkrättsområdet

8. förordningskrav på folkrättslig rådgivare och hur roll och uppgifter kan omsättas i egen organisation
9. civilt försvar nu och framåt ur ett lagstiftnings- och verksamhetsperspektiv.

Pedagogik och metodik

Kursen utgår från en vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Kursen genomförs med fokus på aktivt lärande i samverkan genom föreläsningar, diskussioner och övningar i grupp. Kursdeltagaren uppmuntras till ett kollegialt lärande efter genomförd kurs, genom att tillsammans med personal inom den egna organisation, utveckla och tillämpa de kunskapsområden som behandlas i kursen. Kvalitetshöjande perspektiv som genus och mångfald inkluderas under kursen, så att människors likheter och olikheter speglas och värdesätts.

Upplägg och omfattning

Kursen pågår under två dagar och är platsförlagd.

Kursdeltagaren ska förbereda sig inför kursen genom att ta del av inläsningsmaterial och instuderingsuppgifter på lärplattform. Detta material finns tillgängligt cirka en månad innan kursstart. Deltagaren ska vara beredd på att kunna avsätta tid för detta arbete. Förberedelsetiden kan variera beroende på deltagarnas förkunskaper, men uppskattas till cirka 4-5 timmar som bland annat innefattar en webbaserad utbildning.

Kursen erbjuds mot avgift.

Läromedel

Litteraturlista och tips på relevanta länkar kommer att tillhandahållas på läroplattform.

Kursintyg

MSB utfärdar intyg till deltagarna efter avslutad kurs.